

ПОСЕСТРИМИ В ЗАНЯТА

АО

TERRY PRATCHETT

WYRD SISTERS

©Terry and Lyn Pratchett 1988

First published by Victor Gollancz Ltd, London

cover illustration copyright © Josh Kirby

DISCWORLD® is a trade mark registered by Terry Pratchett

All rights reserved.

Тази творба е художествено произведение. Описаните имена, персонажи, места и случки са продукт на въображението на автора. Всички изказвания, случки, описания, информация и материали от всякакъв друг вид, съдържащи се в произведението, са само и единствено с цел забавление и не трябва да се разчита на тяхната точност, нито да бъдат правени опити да бъдат възпроизведени, тъй като това може да доведе до наранявания. Всички права запазени. Никаква част от тази книга не може да бъде ползвана или възпроизвеждана без изричното знание и писменото позволение на издателя.

ПОСЕСТРИМИ В ЗАНАЯТА

© Архонт – О, 2023

Всички права запазени.

Автор: © Тери Пратчет

Илюстрации: © Джош Кирби

Превод: © Елена Паскалева

Редактор: Весела Петрова

Коректор: Николай Генов

Предпечат: Студиото на А

Издател: Архонт – О

Английска, второ издание

ISBN 978-954-422-142-3

*Участват трите вещици, също така
крале, кинжали, корони, бури, джуджета,
котки, духове, привидения, маймуни, банди-
ти, демони, гори, наследници на престола,
смешници, изтезания, тролове, сценични
приспособления, всеобщо ликуване и разни
шумотевици*

Вятърът виеше. Мълнии прорязваха облаци и се забиваха в земята като кинжала на нескопосан убиец. Гръмотевици отекваха из тъмните, брулени от дъжда възвишения.

Нощта беше черна като котешка утроба. Беше от ония нощи, през които човек би повярвал, че боговете си играят с хората, сякаш са просто пешки върху шахматната дъска на съдбата. В центъра на тази първична стихия, сред ръсещите вода хрусталаци, малък огън просветваше, както лудостта блещука в околото на невестулка. Осветяваше три сгърбени фигури.

Тайнствен глас дрезгаво надвика блъбукането на котлето:

– Кога ний трите ще се сберем отново?

Настъпи тишина.

Най-накрая нов глас произнесе с много по-делничен тон:

– Ами-и аз ще съм свободна следващия вторник.

Сред бездънните дълбини на Космоса плава Великата А'Туин, звездната костенурка. Тя носи на гърба си четири гигантски слона, които крепят на раменете си тежестта на света на Диска. Мъничко слънце и луна обикалят около тях по сложна орбита, за да създадат сезоните. Вероятно никъде другаде в мултивселената не се налага от време на време някой

слон да повдига крак, за да позволи на слънцето да премине.

Може би никога няма да узнаем защо е трябвало да стане точно тъй. Вероятно на Създателя на Вселената в един момент му е доскучало да се занимава с отегчителните изчисления на аксиални наклони, албеда и скорости на въртене и е решил и той веднъж да си направи кефа.

Можем да се обзаложим, че боговете на свят като този не играят шах, и ще спечелим. Всъщност никъде по света боговете не играят шах. Просто не им стига въображението. Предпочитат простичките жестоки игрички „Не достигаш трансценденталност, а отиваш директно в забвение“. Ключът към разбирането на всички религии е, че представата на боговете за добро забавление е „Не се сърди, човече“ с криви зарчета.

Магията спояваше света на Диска – тя бе генерирана при създаването на самия свят, обвила бе като с копринени нишки дълбоката структура на естеството и бе съшила прорезите на реалността.

По-голямата част от магията беше струпана в планините Овнерог. Те се простират от замръзналите земи близо до Главината по дълги архипелази от зъбери до топлите морета, преливащи неспирно в пустотата зад Ръба.

Разряди от сурова магия невидимо прескачаха от зъбер на зъбер и се заземяваха в подножията. От Овнерог произлизаха повечето вещици и магьосници на Диска. В планините

Овнерог листата на дърветата потрепваха дори когато нямаше бриз. Привечер скалите излизаха на разходка.

Дори земята от време на време изглеждаше оживяла...

От време на време така изглеждаха и небесата.

Бурята даваше от себе си най-доброто, на което бе способна. Днес беше големият ѝ шанс. Тя прекара години и години в обиколки из провинцията, свърши доста полезна работа като вихрушка, натрупа опит, завърза връзки с влиятелни типове, като се нахвърляше внезапно връз нищо неподозиращи овчари или изпепеляваше по-дребни дъбови дървета. След всичките тези усилия сега пред нея се отваряше възможността да излезе тържествено на сцената и да изиграе ролята си с надеждата, че ще бъде забелязана от някой от големите климати.

Тя беше хубава буря. Добре се вживяваше в ролята си, влагаше страст и критиците бяха единомисленици, че ако се научи да контролира гръмотевиците, в следващите няколко години ще се превърне в буря, която си струва да се види.

Гората ревеше своите овации, изпълнена с мъгли и диво летящи листа.

В нощи като тази боговете, както вече беше споменато, играят игрички, различни от шаха, със съдбите на смъртните и кралските престоли.

Важно е да помним обаче, че те винаги мамят. Чак до края на играта...

Една колесница профуча по неравната горска пътека, като подскачаше всеки път щом колелата ѝ преминаха през кривите коренища на дърветата. Камшикът на кочияша изсвистя над главите на изплашения впряг. Плющенето прозвуча като подходящ акцент в тътена на бурята над главите им.

Зад тях, и то съвсем наблизко, бързо ги застигаха трима закачулени конници.

В нощи като тази хората вършат злини. Е, и добрини, разбира се. Но повече злини.

В нощи като тази вещиците излизат навън.

Всъщност не отиват много надалеч. Не им допада храната по чуждите краища, нямат доверие на водата и шаманите винаги първи заемат шезлонгите. Но луната вече разгонваше дрипавите облаци, резливият въздух беше изпълнен с шепот и се долавяше повей на магия.

На срещата си горе, в леса, вещиците разговаряха:

– Във вторник имам да бавя бебе – каза едната. Изпод шапката ѝ се подаваха бели къдрици, толкова гъсти, сякаш имаше шлем на главата. – Малкото на нашия Джейсън. Свободна съм в петък. Побързай с чая, скъпа. Пресъхнала ми е устата.

Най-младата участничка в триото въздъхна и пресипа врящата вода от котлето в малко чайниче.

Третата вещица я потупа снизходително по ръката:

– Доста добре го каза. Може би още малко трябва да порботиш върху дрезгавия шепот, нали така, Лельо Ог?

– Много полезно нещо е дрезгавият шепот – забързано отговори Леля Ог. – И виждам също така, че старата Уимпър, мир на праха ѝ, те е понаучила да си кривиш очите точно като вещица.

– Да, да. Добро кривогледство докарваш – съгласи се Баба Вихронрав.

Младата вещица, която се казваше Маграт Чеснова, си отдъхна. Тя боготвореше Баба Вихронрав. Из планините Овнерог се носеше мълавата, че госпожа Вихронрав не одобрява нищо особено много. Щом и тя казваше, че Маграт добре си криви очите, значи те със сигурност гледаха към собствения ѝ нос.

Заразика от магьосниците, които най-много от всичко обичат сложната йерархия, вещиците не се интересуват твърде от структурния подход към професионалното израстване. Лична работа на всяка беше да си вземе момиче, за да го обучи да се грижи за нейния район, когато тя умре. По природа вещиците не са стадни същества и не обичат компания. Особено пък компанията на други вещици. Те определено нямат свои водачи.

Баба Вихронрав беше най-високоуважаваната измежду водачите, които вещиците нямаха.

Ръцете на Маграт леко потрепваха, докато приготвяше чая. Тя, разбира се, беше много благодарна на шанса си, но въпреки това беше

изпитание за нервите ѝ да започне кариерата си като селска вещица между Баба и от другата страна на гората – Леля Ог. На Маграт принадлежеше идеята да създадат местно сборище. Струваше ѝ се, че е някак си по-окултно. За нейна изненада двете вещици се съгласиха или поне не протестираха особено много.

– Оборище? – попита Леля Ог. – За какво да се събираме в обора?

– Тя има предвид сборище, Гита – обясни Баба Вихронрав. – Нали разбираш, както едно време. Сбирка.

– А, да се поразкършим ли? – обнадежди се леля Ог.

– Никакви танци! – предупреди Баба. – Не се занимавам с такива работи. Нито пък с пееене, с жизнерадостни дивотии или мазотене с помади, белила и други подобни.

– Добре ще ти се отрази да поизлезеш малко – дружелюбно отговори Леля.

Маграт остана разочарована заради танците и почувства облекчение, заедно не сподели една-две други идеи, които ѝ се въртяха из главата. Порови в торбата, която беше донесла. Днес беше първият ѝ Сабат и беше твърдо решена той да протече правилно.

– Искат ли някой курабийка? – попита тя.

Баба огледа строго курабийката си, преди да я захапне. Маграт я беше опекала във форма на прилеп. Очичките бяха стафидки.

Впрягът изскрибуца сред дърветата на края на гората, удари се в камък и за секунди се наклони опасно на две колела, изправи се отново в противоречие с всички закони на равновесието и отмина с трясък. Но сега напредваше видимо по-бавно. Склонът го теглеше назад.

Кочияшът, изправен на капрата, сякаш бе водач на бойна колесница. Махна перчема от очите си и се взря в мрака напред. Никой не живееше из този край, в самото лоно на планините Овнерог, но въпреки това той съзря светлинка отпред. По божията милост на пътя му имаше светлина.

Една стрела се заби в покрива на колесницата зад него.

Всъщото време крал Верънс, владетелят на Ланкър, направи откритие. Както повечето хора – поне онези на възраст под шейсет години, – Верънс не беше обременявал мозъка си с разсъждения какво се случва с човек, когато умре. Подобно на повечето хора от зората на времето той се заблуждаваше, че в края на краищата нещата се нареждат някак си.

И подобно на повечето хора от зората на времето до днес той беше мъртъв.

Всъщност лежеше в подножието на едно от собствените си стълбища в замъка Ланкър с кинжал, забит в гърба.

Той седна и с изненада установи, че докато някой, за когото беше свикнал да мисли като за

своя личност, се бе надигнал и приседнал на каменните плочи, нещо, което силно напомняше за собственото му тяло, остана да лежи на пода.

Сега, след като за пръв път го погледна отстрани, на краля му направи впечатление, че имаше доста добро тяло. Винаги се беше чувствал привързан към него, въпреки че в момента връзката май липсваше.

Тялото беше едро и мускуесто. Той се грижеше за него. Беше си пуснал мустачки и дълги вълнисти коси. Стараеше се да му осигурява достатъчно здравословни упражнения на открито и много печено месо. И ето сега, точно когато тялото можеше да му свърши някаква полезна работа, то го беше провалило. Или по-скоро бе го изритало навън.

На всичкото отгоре явно имаше да се разправя с високата кльощава фигура, която се появи зад него. Тя беше скрита в закачулен черен плащ, но едната ръка, която се показваше изпод него и стискаше удивително голяма коса, се състоеше само от кости.

Когато умре, човек започва инстинктивно да разпознава някои работи.

– ДОБЪР ВЕЧЕР.

Верънс се изправи в цял ръст или по-скоро щеше да се изправи, ако тази част от него, към която думата „ръст“ е приложима, не се вкочаняваше на пода и имаше бъдеще, в което само думата „дълбочина“ би била уместна.

– Аз съм кралят, имай го предвид – натърти той.

– БЯХТЕ, ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО.

– Какво? – излая Верънс.

– КАЗАХ БЯХТЕ. НАРИЧА СЕ МИНАЛО ВРЕМЕ. СКОРО ЩЕ СВИКНЕТЕ ДА ГО ИЗПОЛЗВАТЕ.

Високата фигура забарабани с костеливи пръсти по дръжката на косата си. Очевидно нещо го притесняваше.

И като стана дума, Верънс също се тревожеше за доста неща. Но разнообразните сигнали, които си пробиваха път през присъщата му налудничаво храбра тъпота, го караха да мисли, че в каквото и царство да беше попаднал в момента, той не беше негов владетел.

– Значи ти си Смърт, приятелче? – предположи той.

– ИМАМ МНОГО ИМЕНА.

– И кое от тях използваш в момента? – попита Верънс с намек за уважение. Около тях като привидения се суетяха хора, по-точно доста от хората се суетяха през тях.

– А, значи Фелмет го е направил – разсеяно добави кралят, като гледаше към човека, който надничаше с безсрамна наслада откъм върха на стълбището. – Казваше ми татко никога да не го пускам зад гърба си. Защо не се чувствам бесен?

– ЗАРАДИ ЖЛЕЗИТЕ – късо обясни Смърт. – АДРЕНАЛИН И ТАКА НАТАТЪК. И ЕМОЦИИТЕ. ВЕЧЕ ГИ НЯМАШ. ВСИЧКО, КОЕТО ТИ Е ОСТАНАЛО, Е САМО МИСЪЛТА. – Очевидно високата фигура стигна

до някакво решение. – **ТОВА Е ИЗКЛЮЧИТЕЛНО НЕРЕДНО** – промърмори той, очевидно на себе си, – **НО ОТ ДРУГА СТРАНА, КОЙ СЪМ АЗ, ЧЕ ДА СЪДЯ?**

– Наистина кой?

– **МОЛЯ?**

– Казах кой си наистина?

– **Я ДА МЛЪКВАШ.**

Смърт постоя с наведен на една страна череп, сякаш вслушан във вътрешния си глас. Когато качулката се смъкна от главата му, покойният крал забеляза, че Смърт изглежда като полиран скелет във всяко отношение с изключение на едно. Очните му кухини светеха в небесносиньо. Верънс не беше изплашен, и то не само защото беше трудно да се страхува, когато частите от тялото, отговарящи за страха, бързо се вкочанясваха на няколко разкряча. А и защото никога през целия си живот не се бе чувствал истински изплашен и нямаше намерение да започва сега. Липсата на страх се дължеше отчасти на слабото му въображение, но също и на факта, че той беше един от редките индивиди, абсолютно фокусирани във времето.

Повечето хора не са. Те изживяват живота си подобно на времево петно, размито около точката, в която се намира тялото им – или в очакване на бъдещето, или вкочнени в миналото си. Такива хора обикновено са толкова заети да разсъждават какво ще се случи утре, че единственият начин да научат какво се случва

днес, е като се върнат по-късно, за да хвърлят едно око. Повечето живеят по този начин. Те умеят да се страхуват, защото дълбоко на подсъзнателно ниво знаят какво ще им се случи после. За тях то вече се случва.

Но Верънс винаги беше живял само за настоящето. Поне до този момент.

Смърт въздъхна.

– ДОПУСКАМ, ЧЕ НИКОЙ НЕ ТИ Е СПОМЕНАВАЛ НИЩО ПО ВЪПРОСА? – предположи той.

– Я повтори?

– ИМАЛ ЛИ СИ НЯКАКВИ ПРЕДЧУСТВИЯ? СТРАННИ СЪНИЩА? ПОБЪРКАНИ ГАДАТЕЛКИ ДА СА КРЕЩЕЛИ НЯКАКВИ СЛОВА ЗАД ГЪРБА ТИ НА УЛИЦАТА?

– За какво? За умиране?

– НЕ. ПРЕДПОЛАГАМ, ЧЕ НЕ БИ БИЛО ПРЕКАЛЕНО МНОГО ДА ГО ОЧАКВАМЕ ОТ ТЯХ – кисело отбеляза Смърт. – ВСИЧКАТА РАБОТА НА МЕНЕ ОСТАВЯТ.

– Кой? – объркано попита Верънс.

– СЪДБАТА. ОРИСТА. И ОСТАНАЛИТЕ. – Смърт прегърна краля през раменете. – ОПАСЯВАМ СЕ, ЧЕ РЕАЛНОСТТА ТИ Е ПРЕДОПРЕДЕЛИЛА ДА СТАНЕШ ПРИЗРАК.

– О.

Верънс погледна към своето... тяло, което си изглеждаше съвсем материално. След това обаче някой премина през него.

– НЕ СЕ РАЗСТРОЙВАЙ.

Верънс наблюдаваше как благоговейно отнасят собствения му вкочанен труп.

– Ще опитам.

– БРАВО.

– Не мисля обаче, че ще успея да се справя с белите чаршафи и дрънчащите вериги. Трябва ли да обикалям, да стена и да вия?

Смърт вдигна рамене.

– ИСКА ЛИ ТИ СЕ?

– Не.

– В ТАКЪВ СЛУЧАЙ, АКО БЯХ НА ТВОЕ МЯСТО, НЯМАШЕ ДА СЕ БЕЗПОКОЯ ЗА ТОВА. – Смърт измъкна пясъчен часовник от гънките на тъмната си роба и се вторачи в него. – А СЕГА НАИСТИНА ТРЯБВА ДА ТРЪГВАМ.

Завъртя се на пети, нарами косата и закричи през залата към далечната стена.

– Чакай! Спри за момент! – извика Верънс и се затича след него.

Смърт не се обърна. Верънс го последва през стената. Беше като да преминеш през гъста мъгла.

– И това ли е всичко? – настоя той. – Искам да кажа, колко дълго ще съм призрак? Защо станах призрак? Не можеш просто да ме оставиш така. – Той спря и издигна властен, леко прозиращ пръст. – Спри се! Заповядвам ти!

Смърт мрачно поклати глава и прекрачи през следващата стена. Кралят забърза след него с толкова достойнство, колкото успя

да събере, и откри Смърт при бойниците на замъка да намества походите на огромен бял кон.

– Не можеш просто да ме оставиш в такова положение – повтори въпреки неоспоримите факти.

Смърт се извърна към него.

– МОГА. РАЗБИРАШ ЛИ, ТИ СИ НЕУМ-
РЯЛ. ПРИЗРАЦИТЕ НАСЕЛЯВАТ СВЕТА
МЕЖДУ ЖИВОТА И СМЪРТТА. АЗ НЕ ОТ-
ГОВАРЯМ ЗА НЕГО. – Той потупа краля по
рамото. – НЕ СЕ ПРИТЕСНЯВАЙ, НЯМА
ДА БЪДЕ ЗАВИНАГИ.

– Хубаво.

– МОЖЕ ОБАЧЕ ДА ТИ ИЗГЛЕЖДА СЯ-
КАШ Е ЗАВИНАГИ.

– А колко дълго ще бъде в действителност?

– ДОКАТО ИЗПЪЛНИШ ПРЕДНАЧЕР-
ТАНАТА СИ СЪДБА, ПРЕДПОЛАГАМ.

– А аз откъде ще разбера каква е съдбата
ми? – попита кралят отчаян.

– НЕ МОГА ДА ТИ ПОМОГНА. СЪЖА-
ЛЯВАМ.

– Добре де, а как да науча?

– ДОКОЛКОТО РАЗБИРАМ, В ЕДИН
МОМЕНТ ТЕЗИ НЕЩА СТАВАТ ОЧЕ-
ВИДНИ – отговори Смърт и се метна на сед-
лото.

– И дотогава трябва да витая из замъка. –
Крал Верънс огледа ветровитите бойници. –
Сам-самичък, предполагам. Никой ли няма да
ме вижда?